

**Σχέδιο νόμου «Περί
εταιρικών
μετασχηματισμών»**

**Αθήνα 19-02-2019 Κοινές
Θέσεις και προτάσεις της
ΓΣΕΒΕΕ και της ΠΟΦΕΕ επί
του σχεδίου νόμου «Περί
εταιρικών
μετασχηματισμών» στην
αρμόδια επιτροπή της
Βουλής κατά την διαδικασία
συζήτησης του σχεδίου
νόμου**

Περιεχόμενα

Γενικά	2
Άρθρο 2. Υποκείμενα εταιρικών μετασχηματισμών	2
Άρθρο 3. Μετασχηματισμοί εταιρειών που έχουν λυθεί.	3
Άρθρο 4. Σχέση με φορολογικές διατάξεις	3
Άρθρο 8. Δημοσίευση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης.	4
Άρθρο 9. Λεπτομερής γραπτή έκθεση και ενημέρωση για τη συγχώνευση.....	4
Άρθρο 10. Εξέταση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης από εμπειρογνώμονες.	4
Άρθρο 11. Διαθεσιμότητα των εγγράφων για εξέταση από τους μετόχους ή τους εταίρους.	5
Άρθρο 15. Σύμβαση συγχώνευσης – Τύπος.	5
Άρθρο 21. Μη δίκαιη σχέση ανταλλαγής.....	5
Άρθρο 28. Εξέταση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης από εμπειρογνώμονες.	5
Άρθρο 54. Διάσπαση.....	6
Άρθρο 67. Σύμβαση διάσπασης - Τύπος.....	6
Άρθρο 81. Εξέταση του σχεδίου σύμβασης διάσπασης από εμπειρογνώμονες.....	7
Άρθρο 113. Αποτελέσματα της μετατροπής	7
Άρθρο 122. Περιεχόμενο και τύπος της απόφασης (μετατροπής).....	7
Άρθρο 123. Ελάχιστο κεφάλαιο - Εξακρίβωση της αξίας της περιουσίας της υπό μετατροπή εταιρείας.	8

**Κοινές Θέσεις και προτάσεις της ΓΣΕΒΕΕ και της ΠΟΦΕΕ επί
του σχεδίου νόμου «Περί εταιρικών μετασχηματισμών» στην
αρμόδια επιτροπή της Βουλής κατά την διαδικασία
συζήτησης του σχεδίου νόμου.**

Γενικά

Η ΓΣΕΒΕΕ μαζί με την ΠΟΦΕΕ διαχρονικά στηρίζουν οποιαδήποτε προσπάθεια κωδικοποίησης η απλοποίησης νόμων και διαδικασιών.

Η ενσωμάτωση σε ένα κείμενο διάσπαρτων διατάξεων μετασχηματισμών επιχειρήσεων σαφώς και κρίνεται από εμάς θετική με την επιφύλαξη των σοβαρών παρατηρήσεων μας όπως θα διατυπωθούν στην συνέχεια.

Όπως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση η σημερινή κατάσταση του εταιρικού δικαίου μετασχηματισμών δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ικανοποιητική. Συνολικά, επομένως, το εταιρικό δίκαιο των μετασχηματισμών παραμένει σήμερα κατακερματισμένο σε ένα ευρύ φάσμα νομοθετημάτων εταιρικού και φορολογικού δικαίου, παλαιότερων και νεότερων, των οποίων οι επί μέρους ρυθμίσεις υποφέρουν από ελλείψεις, συγκρούσεις και ασάφειες,. Αποτέλεσμα της ακαταστασίας είναι να δημιουργούνται ρυθμιστικά κενά και δυσλειτουργίες, οι οποίες επιδρούν αρνητικά στο κρίσιμο για την εθνική οικονομία πεδίο της αναδιάρθρωσης των φορέων άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας και δημιουργούν ανασφάλεια δικαίου.

Σημαντική είναι η διατήρηση των ευεργετικών φορολογικών διατάξεων των νόμων των φορολογικών κινήτρων πλην **όμως θα θέλαμε να δούμε να περιλαμβάνονται οι νόμοι αυτοί με ξεχωριστό κεφάλαιο στον παρόν σχέδιο νόμου**. Φοβούμαστε ότι στην πράξη θα προκύψουν προβλήματα και θα χαθούν τα οποία ευεργετήματα υπήρχαν για τις εταιρικές μορφές που αναφέρουμε πιο κάτω (*ατομικές, κοινωνίες, υποκαταστήματα ξένων Α.Ε. +ΕΠΕ, κλπ.*).

Άρθρο 2. Υποκείμενα εταιρικών μετασχηματισμών

(2.παρ 1) Απουσιάζει εντελώς η Ατομική επιχείρηση από την παρ. 1 έστω και αν διατηρούνται κάποιες διατάξεις των φορολογικών νόμων 1297/1972, 2166/1993 στο άρθρο 4. Θεωρούμε ότι πρέπει να προστεθεί.

Όπως επίσης και η «Κοινωνία Κληρονόμων» εφόσον ασκεί εμπορική δραστηριότητα, γιατί και αυτή καταχωρίζεται υποχρεωτικά στο ΓΕΜΗ (όπως και η Κοινοπραξία κατά την παρ. 3 του αρ. 293του Ν. 4072/2012)

Επίσης απουσιάζει και δεν μνημονεύεται η μετατροπή ατομικής επιχείρησης **από και σε κάθε μορφής εταιρικό τύπο** στις τρεις μορφές του άρθρου 1 παρ. 1 σε όλο το νομοσχέδιο(α) Συγχώνευση, (β) Διάσπαση, (γ) Μετατροπή. Μην ξεχνάμε ότι αποτελούν το 65% των επιχειρήσεων περίπου.

Άρθρο 3. Μετασχηματισμοί εταιρειών που έχουν λυθεί.

Κρίνεται ιδιαίτερα θετικό μετρό η δυνατότητα μετασχηματισμού των εταιρειών που έχουν λυθεί λόγω παρόδου του χρόνου διάρκειας ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης ή των εταίρων τους, καθώς επίσης και αυτών που κηρύχθηκαν σε πτώχευση (πλην προσωπικών εταιριών).

Άρθρο 4. Σχέση με φορολογικές διατάξεις

Όπως αναφέραμε στην εισαγωγή, σημαντική είναι η διατήρηση των ευεργετικών φορολογικών διατάξεων των νόμων των φορολογικών κινήτρων πλην όμως θα επιθυμούσαμε να δούμε να περιλαμβάνονται οι **νόμοι αυτοί με ξεχωριστό κεφάλαιο στον παρόν σχέδιο νόμου** και να περιγράφονται οι επιπτώσεις σε σχέση με τον παρόν σχέδιο νόμου.

Άραγε, τι θα ισχύει όσον αφορά το αμεταβίβαστο των μετοχών επί μια πενταετία του Ν.1297/1972;

Τι θα ισχύει με την απαγόρευση της περαιτέρω μετατροπής εταιρείας που προήλθε από το Ν. 2166/93 ή ΝΔ1297/1972 σε κατώτερη μορφή (ΕΠΕ, ΙΚΕ, Ο.Ε η Ε.Ε.) που αυτήν την στιγμή απαγορεύεται; Εδώ η γνώμη μας είναι να επιτρέπεται η περαιτέρω μετατροπή σε κατώτερης μορφής εταιρεία ακόμη και σε προσωπική εταιρεία.

Στο άρθρο 4 η «ατομική επιχείρηση» και το «Υποκατάστημα ξένης εταιρείας» υπάγονται στο νέο νόμο, αλλά μόνο σε συνδυασμό με ευεργετικές διατάξεις(Ν.2166/93- Ν.1297/72) Δεν κατανοούμε γιατί αυτός ο αποκλεισμός τους από τους κοινούς μετασχηματισμούς (χωρίς ευεργετήματα),και τι εξυπηρετεί αυτό.

Θεωρούμε ότι πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα μετατροπής (διάσπασης, ή και απόσχισης κλάδου) **από και σε οποιασδήποτε μορφής επιχειρηματικής οντότητας** (ατομική, προσωπική εταιρεία,

κεφαλαιουχικές, κλπ.), είτε είχε προέλθει από συγχωνεύσεις άλλων οντοτήτων δυνάμει αναπτυξιακών φορολογικού ενδιαφέροντος διατάξεων (ν.δ.1297/1972, ν.2166/1993, ν.4172/2013 και άλλων νόμων φορολογικού ή αναπτυξιακού περιεχομένου), είτε όχι.

Ίσως μια εξουσιοδοτική διάταξη στο παρόν άρθρο για έκδοση ΚΥΑ που θα ρυθμίζει τα θέματα που θα προκύψουν σε σχέση με τους νόμους φορολογικών κινήτρων στο μέλλον θα ήταν χρήσιμη από την στιγμή που δεν υπάρχει ξεχωριστό κεφάλαιο στον νόμο.

Άρθρο 8. Δημοσίευση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης.

(8.παρ 3) Δεν είναι δυνατόν αφού ολοκληρωθεί η συγχώνευση να διατηρείται ιστοσελίδα στο όνομα της απορροφούμενης εταιρείας (από φορολογική άποψη), για τα επόμενα δύο (2) έτη. Προτείνεται όπως αφού αναρτηθεί στην τηρούμενη μερίδα του ΓΕΜΗ, όλων των εμπλεκομένων οντοτήτων, να αναφέρεται ότι θα μνημονεύεται στην ιστοσελίδα της απορροφώσας οντότητας. Όπως ορθά αναφέρεται πιο κάτω στις διασπάσεις και συγκεκριμένα στο άρθρο 60 παρ.3. όπου η παραμονή στην ιστοσελίδα επί διετία αναφέρεται στις επωφελούμενες.

Άρθρο 9. Λεπτομερής γραπτή έκθεση και ενημέρωση για τη συγχώνευση.

(9.παρ.4) Αναφορικά με την συνοπτικότητα της έκθεσης συγχώνευσης, θεωρούμε ότι πρέπει να αναφερθεί κάποιο σχέδιο ελάχιστων απαιτήσεων στον νόμο.

Άρθρο 10. Εξέταση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης από εμπειρογνώμονες.

(10. παρ.3) Λόγω του υφιστάμενου άρθρου Πολ. Δ 369, σχετικά με τον καθορισμό και του τρόπου αμοιβής του πραγματογνώμονα (άσκηση ένδικων μέσων και εκ των υστέρων πληρωμή), γεγονός που ουσιαστικά ώθησε στα κατά τόπους Πρωτοδικεία να μην συμπληρώνονται οι σχετικοί ετήσιοι πίνακες εμπειρογνομώνων.

Προτείνουμε:

Κατά τον ορισμό πραγματογνομώνων τα συμβαλλόμενα μέρη να προσκομίζουν δεσμευτική πρόταση συμφωνίας με τους όρους αμοιβής αυτών, πριν την κατάθεση του ορισμού αυτών στην αρμόδια εποπτεύουσα αρχή ΓΕΜΗ. Με αυτό τον τρόπο θα επιτευχθεί διαφάνεια

στην συνεργασία, σχετικά με την υποχρεωτική έκδοση του σχετικού φορολογικού παραστατικού συναλλαγής με την υποβολή της σχετικής έκθεσης πραγματογνωμοσύνης και την εξόφληση του μέσω τραπεζικού συστήματος με τις ανάλογες παρακρατήσεις.

(10. παρ.4) Στην παρ. 4 του ιδίου άρθρου και όπου αλλού στο κείμενο του προσχεδίου του νόμου αναφέρει τα πρόσωπα της παρ.3 του άρθρου 17 του Ν.4548/2018 **πρέπει να προστεθούν για τις ανάγκες αυτού του νόμου και τα πρόσωπα του μητρώου του Ν.2515/1997 και φυσικά οι κάτοχοι αδείας Α' Τάξεως Λογιστή Φοροτεχνικού, όπως αυτό επικαιροποιείται ετησίως και γνωστοποιείται ετησίως. .**

Άρθρο 11. Διαθεσιμότητα των εγγράφων για εξέταση από τους μετόχους ή τους εταίρους.

(11.παρ.5.1) Επαναλαμβάνεται η υποχρεωτική ανάρτηση επί 2ετίας, όπως στο άρθρο 8 παρ.3. Επί αυτού του θέματος πρέπει να διατηρείται η υποχρέωση ανάρτησης με σχετική μνεία στο ΓΕΜΗ της απορροφούμενης εταιρείας στον ιστότοπο της απορροφώσας εταιρείας. Όπως ορθά αναφέρεται πιο κάτω στις διασπάσεις και συγκεκριμένα στο άρθρο 60 παρ.3. όπου η παραμονή στην ιστοσελίδα επί διετία αναφέρεται στις επωφελούμενες εταιρείες.

Άρθρο 15. Σύμβαση συγχώνευσης – Τύπος.

(15.παρ 2) Θεωρούμε δόκιμο να αναφέρεται η **δυνατότητα σύνταξης και ιδιωτικού εγγράφου** του άρθρου 4 του Ν.4548/2018, όπως επίσης και η δυνατότητα χρησιμοποίησης πρότυπου υποδείγματος, **αντί της υποχρεωτικής σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου ειδικά για τις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν ακίνητα.** Είναι θέματα μείωσης κόστους και χρόνου.

Άρθρο 21. Μη δίκαιη σχέση ανταλλαγής

(21. παρ 3) Προτείνουμε να προστεθεί στο τέλος της παραγράφου κατά τον ορισμό από το δικαστήριο της αξίας των υπό εξαγορά εταιρικών συμμετοχών: να επιβαρύνει και το κόστος της αμοιβής των πραγματογνωμόνων κατά τον ορισμό αυτών.

Άρθρο 28. Εξέταση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης από εμπειρογνώμονες.

(28.παρ 2) Η εξέταση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης από εμπειρογνώμονες είναι υποχρεωτική για την προσωπική εταιρεία που μετέχει στη συγχώνευση, μόνον κατόπιν αιτήματος ενός (1) τουλάχιστον από τους εταίρους της.

2. Στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, τα έξοδα για την εξέταση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης **πρέπει να βαρύνουν όχι την εταιρεία αλλά τον εταίρο** που την ζήτησε.

Άρθρο 54. Διάσπαση.

Σύμφωνα με την παρ. 1. Η διάσπαση διακρίνεται σε κοινή διάσπαση, μερική διάσπαση και απόσχιση κλάδου.

(54.παρ 3) Κλάδος δραστηριότητας είναι το σύνολο των στοιχείων τόσο του ενεργητικού όσο και του παθητικού, τα οποία συνιστούν, από οργανωτική άποψη, αυτόνομη εκμετάλλευση, δηλαδή, σύνολο ικανό να λειτουργήσει αυτοδύναμα. Θεωρούμε ότι πρέπει να προστεθεί ρητά: **Δύναται να είναι και υποκατάστημα οντότητας.**

Άρθρο 67. Σύμβαση διάσπασης - Τύπος

(67.παρ 2) « 2.Εφόσον στη διάσπαση μετέχει οποιαδήποτε από τις εταιρικές μορφές των περιπτώσεων α', β', η', θ' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 2, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπεται από τον νόμο, η σύμβαση διάσπασης υποβάλλεται στον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου.»

Όπως και στο άρθρο 15, αλλά και όπου αλλού αναφέρεται στο νόμο θεωρούμε δόκιμο να αναφέρεται η δυνατότητα σύνταξης και ιδιωτικού εγγράφου του άρθρου 4 του Ν.4548/2018, όπως **επίσης και η δυνατότητα χρησιμοποίησης πρότυπου υποδείγματος**, αντί της **υποχρεωτικής σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου. Ειδικά για τις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν ακίνητα.** Σε κάθε περίπτωση να απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο μόνο όταν υπάρχει εισφορά η μεταβίβαση ακινήτου και όχι στις μετατροπές όπου αλλάζει μόνο ο νομικός τύπος, χωρίς να πραγματοποιείται μεταβίβαση της περιουσίας της, με ειδική ή καθολική διαδοχή.

Δεδομένου ότι σύμφωνα με το άρθρ. 113παρ. 3η μετατραπείσα εταιρεία διατηρεί την νομική της προσωπικότητα, χωρίς να πραγματοποιείται μεταβίβαση περιουσίας της με ειδική ή καθολική

διαδοχή και κατά συνέπεια θα μπορούσε να γίνει και με ιδιωτικό συμφωνητικό, ιδιαίτερα στην ΙΚΕ. Είναι θέμα μείωσης κόστους και χρόνου.

Άρθρο 81. Εξέταση του σχεδίου σύμβασης διάσπασης από εμπειρογνώμονες

(81.παρ 2) Η εξέταση του σχεδίου σύμβασης διάσπασης και τα έξοδα όπως και στο άρθρο 28 παρ. 2 για την εξέταση του σχεδίου σύμβασης διάσπασης **πρέπει να βαρύνουν όχι την εταιρεία αλλά τον εταίρο που την ζήτησε.**

Πρόταση :

Άρθρο 113. Αποτελέσματα της μετατροπής

Πολύ σημαντικό θέμα θεωρούμε ότι για όλες τις περιπτώσεις μετατροπών από μια εταιρική μορφή σε μια άλλη, **να μην υπάρχει διαχωρισμός του αποτελέσματος (από φορολογική και νομική άποψη), σε αποτέλεσμα από την έναρξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία μετασχηματισμού και σε αποτέλεσμα από την ημερομηνία μετασχηματισμού μέχρι το τέλος της χρήσης.**

Όλη η χρήση πρέπει να θεωρείται ενιαία και να φορολογείται με βάση την νομική μορφή που προκύπτει από τον μετασχηματισμό.

Ανάλογες απλοποιήσεις πρέπει να υπάρχουν και στις άλλες μορφές μετασχηματισμών όπως **και να μεταφέρονται φορολογικά οι** τυχόν συσσωρευμένες ζημιές των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων.

Άρθρο 122. Περιεχόμενο και τύπος της απόφασης (μετατροπής)

(122.παρ 3) *«Σε περίπτωση μετατροπής σε ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης και, υπό τους όρους του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 49 του ν. 4072/2012, σε περίπτωση μετατροπής σε ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπεται από τον νόμο, η απόφαση της παραγράφου 1 πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου.»*

Σύμφωνα με τα παραπάνω προβλέπεται συμβολαιογραφική πράξη για την μετατροπή σε ΑΕ και ΕΠΕ, η οποία όπως προαναφέραμε παρέλκει όταν δεν υπάρχουν ακίνητα.

Στην ΙΚΕ, δεδομένου ότι σύμφωνα με το αρ. 113παρ. 3η μετατραπείσα εταιρεία διατηρεί την νομική της προσωπικότητα, χωρίς να πραγματοποιείται μεταβίβαση περιουσίας της με ειδική ή καθολική διαδοχή και κατά συνέπεια **θεωρούμε ότι μπορεί να ολοκληρωθεί και με ιδιωτικό συμφωνητικό.**

Άρθρο 123.Ελάχιστο κεφάλαιο - Εξακρίβωση της αξίας της περιουσίας της υπό μετατροπή εταιρείας.

(123.παρ 1) *«1. Σε περίπτωση μετατροπής σε κεφαλαιουχική εταιρεία απαιτείται προηγούμενη εξακρίβωση της αξίας της περιουσίας της υπό μετατροπή εταιρείας από τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 17 του ν. 4548/2018.»*

Σύμφωνα και με τα παραπάνω στο άρθρο 122 η μετατροπή προσωπικής εταιρείας σε ΙΚΕ πλην Α.Ε. και Ε.Π.Ε. να μην χρειάζεται η εκτίμηση από τα του άρθρου 17 παρ.3 Ν.4548/2018 λόγω κόστους της διαδικασίας.

Σας ευχαριστώ για την υπομονή σας και ζητώ συγγνώμη για την κατάχρηση του χρόνου σας.

Βασίλης Καμπάνης

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΟΦΕΕ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΓΣΕΒΕΕ